

R. P. CHRISTO- PHORI BROWE.

RI SCHOLIA

IN VITAM B. M. MEINVVERCI.

VITÆ MEINVVERCI EPISCO-
PI SCRIPTOR
EIVSQVE OPERA IN VTRAMQVE PAR-
TEM DISCVSSA.

NFR A Meinverci ætatem longius amandandum de se duplici inditio dato, manifestum fecit. Primo, quo *Acta* Synodi Selingenstadiensis canones de ieiunio qua- *scriptura.* tuor temporum examinans, Gregorij VII. auctoritatem ijs opponit; altero, cum duorum Meinverci successorum Rothonis, & Imadi mentionem infert. Quod verò cum sui *Stylus.* xui hominibus loquatur, id est, incondito, & parum polito genere sermonis, id ij, qui Mercurialibus Gratijs ita litant, vt aurium magis dulcedine, quam rerum vtilissimarum cognitione capiantur, boni consulent. Etsi ad origines Patherbronnensis Ecclesiæ illustrandas, *Utilitas ad* variamque vicinæ regionis veterisque Saxonie historiam probe *historia* percipiendam, nescio, quid vtilius scribi, dariq; in lucem hoc tem- *Saxonica* pore potuerit. Latent enim sub verborum vilibus integumentis, *notitiam.* res litteris, memoriaque dignissimæ; & ex incompti sermonis fuligine, scintillulæ emicant prisicarum narrationum, quas frustra alibi requiras, eruasque.

Nec est, quod inficias eamus Excerpta, & Eclogas fecisse auto *Ecloga.* rem ex scriptis alienis complures, id quod locis suis ostendetur; & res ipsa stylique diuersitas multifariam prodit. At vnum maximè in eo vereor, vt approbemus ijs, qui in Ecclesiasticis rebus, plus su- *Excusatio* percilio quâ ratione iudicant, quod tam multus sedulusq; sit, in re- *Autoris,* cēsendis rebus acquisitis Meinverci studio, ad Ecclesiam inopem *qui multum* *in Ecclesia* *possessioni.*

*buarecen-
sendis.*

subleuandam, & opibus vsque cumulandam. Sed si verum serio tamen æstimamus, scriptorem hunc veteris memoriæ tabulis, & monumentis donationum abundè instructum, reor, annorum seriem secutum, vbi cetera ipsum narratio destitueret, omisisse nunquam, in huius industriæ, & alienæ liberalitatis memoriam excurrere qua Meinvercum aliquid impetrasse, Principes eidem donasse, non sileret. At quia verborum id non minore asperitate, quam locorum, & hominum obscura narratione ab illo perfectum est, inde scilicet ex horridula illa in litteris ætate, vltro consequitur, vt fastidium pariat.

*Exempla-
rium fides
vnde peti-
ta historia.*

Venio ad fidem Exemplaris, vt ad fundum huius historiæ. Vnde in animo Varronis dictum obuerfatur: *Aleam vita Domini, ac rei familiaris agi, vbi salubritas fundi nõ est.* In Apographum incideram ab origine sua sincerum quidem, at scriptorum vitio minimè salubre, & opportunū. *Στενωμαλὸδεςμον* dixisses, & stragulam versicolorè, multorum manu raptim, & mendosè contextam; cui, ni refarciendę veteris historiæ fax præluxisset, Meinvercus suis in tenebris, seu carcere obscuro clausus adhuc, ignotusque, longa nocte iaceret.

Verum nostrorum hominum, qui Padebornæ viuunt, peruestigatione duplex tandem, Manuscriptum verustius, & autographum nactus, ibi cum meo R. P. Nicolai Toussani studio diligenter ea collata sunt, ausus sum operam hanc meam, cum ad Ecclesiæ illius ornamentum, tum historiæ communem vtilitatem publicè profiteri.

*Mutaturn
nihil, nisi
fugiente
sensu.*

Quamobrem, licet paucis in locis pendenti interdum orationi nos consulere Lectoris interesse putauimus, in proprijs tamen nominibus, aut sententijs ipsis innouare quicquam, vel immutare, religio fuit, quod in hisce doctos putarim, veterum exemplarium, si qua terrarum plura extent, quam meam fidem, sequi malle.

*Distinctio
illata.*

Ceterum, quia narratio multiplex nusquam interrupta, filo perpetuo textitur, placuit eam notatis ad marginem Latinis numeris incidere; & ad nostras animaduersiones, quas vt in silua iam diu cæsa, rariores tantum dabimus, per eosdem numeros, Lectori comiter quasi erranti, viam monstrare.

*Ex actis
Translationis S. Li-
borij qua
huc trans-
scripta.*

De I. itaq; & II. inciso, moneo, quod omnia fere, quæ in ijs, de Padebornensis Ecclesiæ incunabulis, loci situ, & conditione, Hathumaro Episcopo primo; ex Wirceburgensi Ecclesia huc assumpto, deniq; de Caroli magni, & Leonis pontificis congressu speciose repetuntur, plurimum mutuata verbotenus ex actis Translationis S. Liborij, quæ grauitè olim currente sæculò Christi nono Bissonis IV. Episcopi iussu, conscripta sunt; extantq; apud Surium ad vitam illius Sancti adiecta, & ipsi Bissoni inscripta, qui floruit salutis anno **DCCCLXX,**

I.

Patherbronnensis sedes præminebat.
 ORIGO LOCI STRICTIM RE-

PETITA.

PATHERÆ fluminis fons vnde loco, & ciuitati nomen, priscis Saxoniae occiduae populis, Franciæq; & Germaniæ regibus iam inde à Caroli magni ætate conuenarum accessu, crebrisq; conuentibus & militari concursatione frequentatus; inde Episcoporum, præsertim Meinwerci multis pulcherrimisq; donarijs, & sacrarum ædium structuris, tectisq; decorus euasit. Hic magnus Carolus exercitus adunauit, Saxonibus sæperecidiuis ius dixit. Saracenorum triū Regum legationem frequenti Procerū senatu, hic audiit. Innumeram Westphalorum gentem salutaribus hic vndis Christo renasci vidit. Deniq; caput orbis Christiani Leonem Pontificem à pessimis hominibus afflictum, erigere summo cum honore, & suscipere, & dimittere pro regifico accepit. Inde Caroli filio, pio H. Luduico rerum potiente, translato ab vsq; Cenomannorum finibus S. Liborij pignore, religione noui patrocinijs, & ostentorum admiratione maiorem in modum locus exornari cepit. Trāsmissus autem huc magno cum adparatu, nec sine afflatu numinis Badurado Episcopo fauentis, S. Liborius, anno Christi DCCXXXVI. Indict XIV. itineribus sane longis, cum vrbs * Cenomanensis procul apud Turonum fines, quorum Archiepiscopo subiacet, ad Sarram modicum amnem in tertia Lugdunensi numeretur, sua quoque prouinciali Cathedra illustris.

*Pathera
fons &
conuentus.*

*Ornamenta & structura loci.
Caroli M.
statio.*

*P. Pirh. Carolus &
Rogino ad
varios annos.*

*Leonis Pa-
pa aduen-
tuo
& Liborij
translatio.*

*Cenomannen-
sis ciuitas
Sulgo
Le Mans,
vbi sita.*

Saluberrimorum fontium amœnitate incomparabili.

PATHERA.

FONTIS vtique huius rarum ingenium est, à quo veterum Scriptorum multiplici flexu Paderbrunnum, Paderbrunna, Patherbronna, & Paderborna, Ciuitas, nuncupatur.

*Pathera
nomen &
natura.*

Ante viginti annos inter socios familiæ nostræ ibi vixit Iosephus Mangoltus, vir Philosophiæ doctrinis excultus egregiè, quem meminimus, de Pathera Treuerim ad amicum dedisse litteras; eique hanc quæstionem tulisse, cuius peruestigatione neminem incolarum tunc iocabatur committere, vt sibi caput condoleret.

In vrbs huius medio mons est, seu potius collis, in quo & domus tunc Societatis, & primaria Basilica constructa, ex cuius montis radicibus tres fluuij erumpunt, latiores fere vestro Triclinio, qui intra mœnia adhuc coeutes, nauigabile flumen in tribus sat magnis efficiunt.

*vbis
scaturig-
nis.*

Centena igitur aliquot plaustra aquæ, interdiu effluunt ex hac vrbe; nulla gutta influit. vnde ergo tam magna vrna, quæ aquam semper subministrat? Aliud accipe.

*Fons di-
uersi astu-
cium.*

Existit duobus hinc milliariibus in nemore fons tumultuarius, à nobis appellatus. Is postquam fluxit horæ circiter aut amplius spatium, quiescit horis fere tribus; inde velut resumptis viribus, iterato fluit: quod, vbi continuauit, iterum sese ad hauriendum, quod effundat, recolligit: idq; perpetuo in orbem facit, stasis fere horarum interuallis, vt oculis deprehendi. Tertium nunc accipe haud minus prodigiosum.

*Decursio
angularis.*

Fons hic dum fluit exonerat se in quendam alueum, qui aliundè, non procul tamè aquam defert; eamq; tam copiosam, vt plura molendina impetu circumagat. Sed aquæ huius regnum est admodum breue; nam vltra milliare V Vestphalicum non procurrit, quin ita absorbeat, vt eius vix guttam inde reperias. Nam hinc inde in ripa, voragine, terræq; magni hiatus existunt, per quos tanto fertur impetu sub terram, vt ad restinguendum inferorū flammæ, propere diceres. Reliqua, quæ gurgites hos euadit, guttatim in ipso sensim aluco ita consumitur, vt alibi talos tibi madefaciat, alibi in arena sicco insistas vestigio. Sic ille.

PATHERBRONNENSE TEM- PLVM.

*Templi
construtio
varia.
Metrop lib
1.6.18.*

*Leo papa
altare de-
dicat S.
Stephano.
Basilica
princeps B.
Marta di-
cata.
S. Liborius
& S. Kilia-
num patro-
ni.
Baturado
Episcopus
autur basi-
lica.
In magno
Chron.
Belg
Capella*

A NNO DCCXCIX. Leo Pontifex VIII. Idus Decembris, vt à Krantzio traditur, Paderbornensem Ecclesiã recens exstructã instauratamq; dedicauit. Acta Liboriana tantum in Ecclesia nouè constructa altare consecrassè meminerunt. Explicatius, opinor, hic noster, positus à Carolo principis Ecclesiæ fundamentis, scilicet ad aduentum primi Episcopi Hathumari sub annum Christi DCCXCV. at nondum ad culmen eductis, in Crypta ibidem nouiter, vt ait constructa, Leonem S. Stephano aram dicasse. Nam primariæ Basilicæ titulum iam inde ab origine, sibi sanctissima Dei mater Maria vindicauit, cui interuallo Tutelares accessere, Liborius, & Kilianus; hic, ob primæuæ inspectionis V Virceburgo pfectæ memoriã; ille ob reuerentiã corporis istuc è Gallia translati. Ceterum Baturado Episcopo alioqui basilicæ consummatæ decus tribui videtur; quã integram stetisse cum S. Liborij corpus illatum est, Translationis acta ab Idone presbytero omnium primo litteris mandata, testatur. Non prætereo Gobelini narratione; quã Krantziũ sequi haud piguit. Ecclesiã, quæ Patherbronnæ à Carolo pridem exstructa, ab incolis ipsis, licetia rebellionis, fuisse igne vastatã. Hinc Capellã tanquam

quam veteri busto subsiciam obtulisse Leoni consecrandā. Quē à Leone
dedicata
Geleptea. precibus hoc Regis lubentem, & alacrem dedisse, vt altare S Ste-
phani inclusis reliquijs ornatum, quas Roma exportarat, dedica-
ret, & ædem salutantibus in anniuersario, qui ad viii. Iduum De-
cembris occurrat noxarum largas condonationes tribueret.

HATHVMARVS I^o. EPISCOPVS
Patherbronnensis.

PRÆPOSVIT HATHMARVM
Carolus M.

HATHMARVM vitiosè dixit Krantzius, & ex S. Burchardi disci-
plina Consentiunt prisca Saxonem, ex nobilium obsidum ge-
nere olim Herbipoli sepositum à Carolo, ex cultum disciplinis, & Hathuma-
rus Episc.
quis. religione inde accersitum ad huius Cathedræ surgentis governa-
cula. Valde immemor sui Krantzius hic extitit, cum in Saxonia Krantzj
error de S.
Liborio. sua de Carolo Magno scripsit, Padebornæ præfuisse S. Liborium, qui Lib. 2. c. 16.
tot retro annis, Valentiniāno, Gratiano, & Theodosio Augustis,
Cenomanis sedit Episcopus. Felicius ab eodem explicatum est,
quomodo e iusdem Regis beneficentia facti sint.

Saxones sacerdotibus tributarij.

Donasse namque Carolum Regalia Pontificibus, quod in-
telligeret populum infranem posse religione contineri, armis ve-
rò placati non posse. Hinc cum de VVidekindi Principis Saxo-
num successione, mirum obseruat in maiorum litteris silentium, Lib. 2. Sa-
xon c. 23.
c. 25
VVidekindi
& Saxonū
quies. causam hanc ipse subijcit, quia Saxones ea tempestate, regnante
post patrem Luduico pio, sub Christi religione mansuefacti, quie-
uerint, & omnis Prouincia Episcopis dispartita, religioni serui-
rit. Quam rem longè testatiorem facit ipsum Magni Caroli diplo-
ma, quod S. VVillehado Bremensi Episcopo dedit. Extat id apud Lib. 1. c. 10.
Gel. 9. Adamum eius Ecclesiæ probatum, & veterem scriptorem, vbi Ca-
rolus pfitetur, se Saxones bello victos, & ad baptismi gratiā, Deo
annuēte, perductos, pristina libertati donasse; omniq; sibi debito
censu solutos, Caroli M.
de Saxonū
gentis con-
stitutio. pro amore illius, qui victoriam ipsi contulerit (Deo) Tri-
butarios & subiugales deuotè addixisse, videlicet, vt qui potestatis Re-
giæ iugum hæctenus ferre detrectassent, victi iam & armis, & fide,
Domino & Saluatori nostro Iesu Christo, & Sacerdotibus eius, omni-
um suorum iumentorum, & fructuum totiusque cultura decimas persol-
uerent. Decimas
Saxones
Ecclesia.

III.

*Episcopo-
rum series.* PRÆCLARVM hoc membro chronologiæ, & successionis Episcopalis iactum fundamentum; in quo quia præiuit, in Metropoli sua Krantzius, & series ipsa euolutu perfacilis in tam certis temporum spatij Chronologiæ palestram non moueo.

*Metropol.
lib. 2. c. 15.* Tantum in Luithario discrimen obseruo, quem Krantzius ex Patherbronnensium annalibus, scribit præfuisse annis xxiii. at Meinverci laudator xxvi. Sed, probabile, ex ternario priores duas lineas, quæ in V. coalescere solent, apud Krantzius casu, diremptas esse.

IV.

MEINWERCI EPISCOPI PATRIA,
PROGENIES, EDUCATIO.

*Germania
magna. di.
Scythia.* GERMANIÆ diuisionem scriptor affert primo ad aspectu rei jci dignam, nisi eam interpretatione fulcias, aut mitiges. Accipit enim magnam illam, & trans Rhenum ingenti terrarum spatio porrectam. Eius extrema non mediterranea tantum loca, sed insulana, & maritima scriptoribus non antiquissimis Scythiam appellare mos fuit. Vnde veteris Saxoniar' limes in Scythicum pelagus vsq; delijisse narrant: & Vnni Bremensem Archiepiscopum, magna fama ad Sueones, Nordmannos, Danosq; religionis, & fidei propagandæ causa profectum, *Scythia populis predicasse, & ibidem apud Birkan oppidum in Scythia spiritum posuisse.* Adamus ex antiquis monumentis repetit. In inferioris Germaniæ recessu natale solū Meinverco dat Scriptor *Traiectensem diæcesin, & terminum.* Sed quam vellem distinctius hæc, & ex lege finium, accuratius descripsisset. Quis enim amplitudinem fundi Ultraiectensis Ecclesiæ nescit? Sed cum Meinverci acta diligentius introspicio, patriam certam ei fuisse conijcio, vnde heredia ferè paterna, & auitas opes promptit, & in Ecclesiam Patherbronnensem larga manu congescit. Hanc in Geldriæ, & Ultraiectensis Ecclesiæ finitima regione collocari video, qua Rhenus Ultraiectum petens * Rhenensium oppidum S. Cuneræ patrocinio clarum præterfluit, quo in loco domiciliū maiores habuisse apparet. Hinc quod terrarum trans alueum inter Rhenum, & Isalam Velue hodieq; vocant, quodq; Teisterbandiæ finibus non ita certis, vt Molanus colligit ex vita S. Svibertti, continetur, in hoc ampla patrimonia Meinvercus, & vestigalia possedit. Vnde factum arbitror, vt qui vetusta cum recentioribus parum consideratè componunt, Meinvercum faciant Vihingi Geldriæ Comitum filium, cum patre Comite prognatum constet illustri quidem ma-

*Einhardus
in Carolo
Adamus
in histor.
Brem. lib. 2.
c. 9.
Vnni Arch.
Brem. apo-
stolus in
sus Scy-
thia.
Lib. 1. c. 50.
si & seq.
Meinver-
ci patria.
Adi Ioan-
nem Bek-
num &
Wilhelmū
Hedam in
Ultraiect.
Episcop hist.
* Renes Ta-
cito Rhenē
S. Cuneræ
patrocinio
nobile.
Velue.
Indic SS.
Belg in
Sviberto
Chron Gel-
ria à Scri.*

dem maiorum stemmate, at non huius generis, vnde stirps Mengo-
fi, Wihingi, & aliorum Gelriæ Comitum deducitur. Nam in istum
priscè constitutum apud fines Ultraiecti comitatum Imado parè
ti Meinverci Theodoricus, atque deinde Baldricus vitricus cum
successissent; tandem, proscripto ob læsam maiestatem Baldrico,
Comitatus huius membra conuulsa distractaque fuisse, apparet.
Rectè etiam in Ultraiect. Episcoporum historia notauit Wilhelmus
Heda extra Hollandicū cumque Serum, olim Ultraiectensi Ecce-
lesiæ subiucisse Comitatus vicinos, Velue, Tvvétiæ, Trentiæ, & Sa-
liæ. At in Teisterbandia clarè ostendit ex veterū monumentis, Bo-
melam extitisse, & Tielam, nunc Gelrijs oppida nota. Quibus om-
nibus in locis Meinverci maiores fortè patrimonia possederint.

Sane Meinverco obtrigit Regiū gen^o ex materno sanguine. At
hela matri nomen, Henrici Aucupis, aut Henrici huius filij Boiorū
Ducis, quando origo hæc non ita liquet, filia, vel sobrina. Nam Ot-
tonem tertium, & Henricum iuniorem Bauariæ Ducem, & inde
sanctum Imperatorem, disertè meminit autor vitæ, sanguine regio
contigisse. Vt facile ab Ottone Magno, vel huius patre Henrico
Aucupe, Meinverci maternam stirpem deriuēs. Vnde & in Poë-
mate veteri Scriptor, *Natum Saxonem* dixerit. Rem à se implicatam
tangit magni Chronici conditor *Meinvercum Monasterio SS. Petri
& Pauli in Paderborna multa prædia de paterna hereditate tam in diæce-
si Traiectensi, quam de Comitatu Teisterbant, & de Comitatu Radichen,**
*quæ ei ex diuisione facta cum quadam sorore sua (Athela) fundatrice an-
Nutrice Monialium in Elten obtigerant, contulisse liberaliter.*

Imadus aut Imedus

PATER MEINWERCI.

IN Imado Scriptor meminit, *Tanta nobilitatis lineam* fuisse curæ,
propagari. Huius lineæ deprehendere iucundum fuit quædam ve-
stigia. Vniuersè Saxoniarū Orig. lib. IV. celebratur Immedus Wal-
berti Ducis Saxoniarū filius, quarto loco natus; qui & Ottonis Ma-
gni propinquus extitit. Nam frater fuisse traditur Theodorici, cu-
ius soror Mathildis Henrico Aucupi connubio iuncta fuit. Ad hūc
Imedū, originem, referunt, illustris Allobrogum, & Sabaudiarū Co-
mitum Ducumque pro sapia; in qua huius nominis ad XIII. Dyna-
stæ, qui litterarum metathesi ex Immedis, & Imadis dicti sunt A-
medei, Gebennæ, & Lacus Lemani olim Domini. Ex hoc igitur I-
mado, nomen, &, vt conijcio sanguinem habemus Meinverci,
& Theodorici fratris; sicut & Imadi Patherbronnensis Episcopi
hic num. LII. Verū *Witichindi* locus Añali tertio expressus, ppius
nos ad stirpē hanc deducit, cum Meinverci vicinos progenitores

*verio
editum.*

*Comitatus
Imads in
limite Ul-
traiect.*

In Hungero

*Comitatus
diferi Ec-
clesia Ul-
traiectensi
subieci.*

*Teisterban-
dia Comi-
tatus.*

*Meinver-
ci progeni-
es regia.*

*Athela
mater.*

**Radi-
chen.*

*Imedus
Saxoniarū
Duce na-
tus.*

*Sabaudia
dynasta-
rum Pater
XIII. Ame-
dei vel I-
madi Sab-
audia.*

*Immedi
Principales
Siri apud
Ottomem
cele-*

Magnum.

celebrare videtur in eo bello, quod Otto Magnus, contra filij Lutulphi Archiepiscopi Moguntini factionem gessit. Nam rediisse, ait, in Saxoniam, amissis duobus Principalibus viris, Immedo, & Meinwerc, quorum uterque ictu sagitta perierat, alter Magontia; alter expeditione Bauarica. Coronidem addit Adamus, qui Immedingorū nobilissimæ stirpis in Vuvvano meminit; vnde ille progenitus Meinwerc Paderebornæ adhæsit.

Immedin-
gorū stirps.
Vuvvano
Asch.
Brem ex
Immedin-
gū.

MEINWERCVS IN ECCLESIA B.

STEPHANI HALVERSTAD.

à parentibus oblatus.

CETERVM Meinwercus, vt à teneris formaretur ad institutum vitæ, quam in Clericorum ordine parentes eum suscipere voluerunt, duobus in Collegijs, vbi florentissima tunc ingenijs, & artium cultura extitere gymnasia, vitam egit; Haluerstadij, vbi elementorum rude tyrocinium posuit; Hildeneshemij, vbi præstantiorum artium, & doctrinarum fructum decerpfit. Seminaria cultiores huius disciplinæ Galliæ deberi maiores voluerunt. cum Halberstadiensis Cleri gymnasium Catalauno, Hildegrimo procurante, Hildeneshemensis accersito Remis Gunthero, & ex Aulicensi Ecclesia Hildeneshemium translato, coaluisse tradunt. Et Albericus disertè, *Hildeneshemensis Ecclesiæ primum conuentum venisse, ait, à Remensi Ecclesia Halberstadensem à Catalaunia.*

Gymnasia
Halbersta-
diense &
Hildes-
hem.
Illud Cata-
launo, hoc
Rhemis ac-
cersitum.
Krantz.
lib. 1. Me-
trop. c. 10.
& Annales
M. 55.
In magno
Chron.
Belg ad
an. 795.

V.

HENRICO DVCE BAVARIÆ regnum inuadente.

Henricorū
Bauaria
Ducum
stirps inue-
stigata.
Dietmar.
Abbas
Vrsperg.
Henricus
senior pa-
ter Henrici
sancti.

HENRICVS hic, alijs Hezelo, pater Henrici Claudi sanctimo-
nia præstantis, extitisse dicitur. At, si non fallit scriptor, qui est
in manibus, alium quoque Henricum genealogiæ huic asseramus
oportet, puta filium Ottonis Bauariæ Ducis, qui nepos fuit magni
Ottonis ex Ludulpho Sueviæ Duce, & pater Gregorij V. Papæ.

Porro Henricus dictus senior, Bauariæ ducatu semel exutus,
iterum post mortem Arnoldi, & Bertholdi Ducum fratrum, Boi-
cum principatum adeptus est; eumque ad filium Henricum san-
ctum transmisit. Nec adhuc assentiiri possum Crantzio, vel Item-
mati Dietmariano, cum tres huius nominis Duces in recta pro-
fipiæ lineâ procedunt.

Saxon.
lib. 4. c. 21.

Quippe ad Ottonis II. excessum, suffragia tulisse, ait Crant-
zius,

zius *Henricum Bauaria Ducem, itidem de sanguine Saxonum fratre Ottonis Henrico* natum, cuius etiam filius (*Henricus sanctus*) insequutus sit Ottonem Tertium.

Equidem obscuram alias huius genealogiæ Notitiam, quibus possum vestigijs adhuc indago.

Otho Dux Saxonæ.

Rex Henricus Auceps.

cuius filij.

Otho magnus. Henricus Boiariæ dux. Bruno Arch. Colon.

huius filij. filius

Ludolphus dux Sueviæ. Otho II. Henricus Imp. Sanctus.

Otho dux Bauariæ. Otho III. Ita S. Godehardi Scriptor, c. 1. & 4.

Henricus F. D. B.

Ita Meinverci Scriptor.

Alijs Henricus Minor interijcitur, ceu is parens extiterit Henrici Imp. sed scriptor citatus difertè Hèricum patrem S. Henrici, ait fuisse patruelem Ottonis II. qui illum ducatu exiit, & fratrem magni Ottonis; eumq; appellat Henricum priorem, puta comparatione filij. Atq; ita Henrici Baioariæ duces appendendi.

I. Henricus Aucupis filius. II. Othonis Ducis ex vita Meinverci F. III. Henricus Claudus. IV. Henricus S. Cunegundæ frater. Sed Henricus Othonis ducis filius, cum non alia nota, quam affectati regni insigniatur, probabilius est confundi, cum Henrico priore, qui fratris Ottonis, & patruelis sui sceptris insidiatus est, cuius te meritatis, eum post pænituissè Ditmarus non tacuit. qua sententia alibi Crantzius de Henrico sancto scribit, *eum fuisse Ottonis primi ex fratre Henrico nepotem*. Et licet Hermanni Contracti exēplaria quædam ad annum Christi DCCCCXCV. Henricum patrem Henrici sancti præferant filium fuisse ducis Henrici, id acceperim equidem potius de Henrico Aucupe, qui & Dux, & Rex fuit. Nam quod Hermanni Chronicon posterius & emendatius Henricus Canisius edidit, huius omnino non meminit, sed id modo istic legitur. *Henricus Dux Baioaria obiit, & filius eius, ex Gisela Conradi Regis Burgundia filia, itidem Henricus Imperator postea futurus, ducatum interim obtinuit.*

*Henricum
pater S.*

*Henrici pa-
trius Otto-
nis secundus*

*potius
quam pa-
truelis.*

*Duces Ba-
uaria IV.
nomine*

Henrici.

*Henricus
prior Gel-
senior, Ot-
tonis M.*

frater est.

*Chron li 4.
Sax. lib 4.*

c. 27.

*Henrici
Aucupis F.*

*Tom. 1. an-
tig. lib.*

VI.

MEINWERCVS Regius Capellanus.

JNOLITVM vitiosa consuetudine scriptor vitæ S. Ottonis Baben- *Apud Su-*
bergensis Episcopi non dissimulauit, venisse in seram quoq; æta- *rum Tom.*
tem; vt cum Ecclesiarum Inuestituræ penes Cæsares essent, quoties ⁴
Episcopus aliquis decessisset è vita, Ecclesia, cui præfuisset, pedum,

Bbbb

& an-

Capellano-
rum, Pa-
latinorum
& nobilium
ambitio.

Ministeria
moderatio.

Adi. S.
Burchardi
vitam de
Francone
Epis. Wor-
mariensi S.
Annonii
Colon. &
aliorum
passim.
Capellani
qui digni-
tates pre-
uerunt.

& annulum ad Imperatorem transmitteret, ab eius aula petens sibi dari Episcopū. Hinc multos nobiles, & præstantes viros, cognatos & filios Principum, Imperatoris aulam sequutos, Capellanorū ei ministerium exhibentes, spe alicuius Episcopatus obtinēdi. Quod πολιτευμα, vt ne ad Meinvercū & consimiles ei transeat, & ne Iudicij præiudicia fiant, cauendum est certè; nam; cum arma Martiales à Musarum castris alienissimi homines tractarēt hoc tempore, vt religio ac litteræ ab ijs essent longè, viros Palatio enutriti sacrum, ciuiliūq; rerum callentes, publica res suadebat. His domestica, & Palatinam militiam, his Cancellorum decus, & Principum arcana, & Responsorum sapientiam, deniq; admissionum, & inductionum officia, vtpote quibuscum à pueris religio & disciplina in Monasteriis, & Collegiorum Cœnobiis adoleuisset, Principes tutissimè credebant. Atq; in hoc genere liceat commemorare non paucos, qui oblata sacerdotia fortius repudiarent, quam alii ambuisse visi sunt, vt exemplis Sanctorum Hereberti Colonienfis, Godehardi Hildeneshemensis, Ottonis Babebergensis Episcoporum, & aliorum plurimis docere, sit facile.

VIII. IX.

Incendium PATHERBRONNÆ.

Tempus &
annus In-
cendiij.

Rhetardus
Epis. Romæ
instaurat
privilegia
Ecclesie
sue.

INCENDIUM Patherbronnense ad annum Christi DCCCXCIX referendum esse, tribus è locis manifeste colligitur. nam primò, omnes notæ numerales, quas autor Millenario affixit, cadunt in annum antecedentem. Hinc, quando Ottonem ipso anno in Slauiam, siue Poloniam profectum scribit, ab eodem anno, què diximus, non recedit. Deniq; anno ineunte millesimo, proficitur Rhetardum Episcopum Romæ impetrasse restorationem priuilegiorum, quæ flammæ vis aboleuerat, ijs Kalendis Ianuarii, Indictione XIV. quæ scilicet superioris anni in Mense Septembri inchoata currebat. Et, quia Incendium hoc Indictioni tribuit XIII. anni tamen DCCCXCIX. cui affixa alioqui est Indictio XII. profus statuendum, cladem illam anno desinenti, & Autumnno assignandam, postquam nimirum Indictio XIII. currere cœpit.

Imp. Otto S. Adelbertum Martyrem Gnesnæ
colit.

Petrus da-
manus in
Romualdo
& hic.
Ottonis iter

OTTONIS iter in Slauiam, hoc nomine tunc Poloniam notabāt, describit in Chronico suo Ditmarus, memorabilem ab eo religionis cultum S. Athelberto impensum laudans, Hieme autem susceptum

susceptum hoc iter reditus ostendit. Nam Palmarum solennia
 Magdeburgi, Paschalia Quidelinburgi, celebrauit. Hinc cum
 Archidiacono Romanæ Sedis, Aquisgrani frequenti procerum,
 senatu loquutus in Italiam abiit. Ceterum Ottonis acta Polonica,
 ex recentioribus diligenter exequitur Martinus Cromerus, qui
 anno Christi nongentesimo nonagesimo septimo, XXI. Aprilis S.
 Athelbertum alias appellatum Voicechum à gente barbara Pruf-
 forum, cum veneranda mysteria perageret, prope oppidum sinus
 Venedici siue Sarmatici, quod Tifshaufum Germani postea dixê-
 re, martyrio affectum memorat. Gnesna digressio, Rarimum, siue
 Gaudentium, quem in loco fratris habebat successisse vult, quem
 Synodi decreto, cuius hic mentio, laudatum interpreteris, in hac
 nouæ diœcesis erectione, cuius dubium tamen ius facit Baronius.

in Poloniâ.

Lib 9 de re-
bus Polon.S. Adalber-
ti marty-
rii in
Prussia.Gaudentio
us succes-
sor.

A Prucis martyrizatus.

HAc scriptura in ijs, quos tam Pruflos, & Prutenos appellamus,
 vsi sunt veteres. Marianus Scotus Abbas Vrspergensis. Sem-
 landiam Adamus celebrat illorum Insulam, Ruzis & Polonis fini-
 timam. Hanc, inquit *inhabitans Semb vel Pruci, homines humanis*
fini, qui obuiam tendunt ad auxiliandum ijs, qui in mari periclitantur,
vel à piratis infestantur. Apud illos illustris Boemorum Episcopus Adalber-
tus martyrio est coronatus. Usque hodie profecto inter illos, cum omnia
communia sint nostris, solus accessus prohibetur lucorum, & fontium, quos
autumant Christianorum pollui, accessu.

Adam lib.
& in Dania
descrip.Semlandia
Prusorum
Insula.Incla hu-
mani.Christianos
fontium &
lucis arcet.

X. & XI.

OTTHONIS III. MORS ET HEN- RICI SANCTI SVCCESIO.

MORTEM Othonis, probatiores in annum MII. reijciunt inter
 quos Ditmarum, Marianum, & Lambertum sequens, vt ap-
 paret Baronius: nam apud Paternum defunctus in Ianuario, sepul-
 tus est Aquisgrani, Paschæ tempore. Hinc partium varia studia
 crebrique conuentus tota Germania super Electione noui Princi-
 pis, de quibus præ aliis Ditmarus Chronici libro quarto, & initio
 quinti; traditque Marianus M. Henricum tandem inauguratum
 die Dominica VII. Idus Iunii, vt obseruauit Ægidius Buche-
 rius Societatis nostræ diligens temporum
 inuestigator.

Annus
mors.S. Henricus
quando ce-
perit re-
gnare.Ad Tom. 1.
Gestor Le-
od Episc.

*Thuris-
giaEKKIARDUS MARCHIO,* PA-
lithi interfectus.

Lib. 6. & 7.
Benedicti
Papa VIII.
aduentus
in Saxonia.
lib. 5. Chrö.
Abbaria
Palithi.
Ekkihar-
dus regni
affectans.
A. S. Ber-
uardo
Hildeshemij
susceptus.
A. Rethario
Paderbor-
na.
Interfici-
tur a Sige-
frido Co-
mite.
Palithi, al'
Poleda Cur-
tis Regia.
Chron. Epi-
Mind.

Palithi & Palthi Ditmaro memoratus in Saxonia locus, in quo Benedictus VIII. Roma pulsus, postea Regem Henricum conuenit. Illustrem fuisse Abbariā inibi conditā oportune Ditmarus in illa narratione meminit, qua præsentem de Ekkihardi Marchionis interitu historiam non ita obuiam illustrat. In qua sane non pauca sunt, quæ huic nostro instituto seruiunt. Nam Ekkihardus ceu non obscure regnum haberet, cum Bernvardo Antistite Hildeneshemium ingressus, ibi ceu Rex susceptus, & honorificè cultus est. Deinde ad Parthebrunnā pergens claufas inuenit portas, at inssu tandem venerabilis Præsulis Retharij, loquor cum Ditmaro, intramissus, primo Ecclesiam orationis causa intrat, postque ad domum, uti Episcopus cœnabat veniens, benignè exceptus est. Hinc, vbi Rethario consilia sua displicere cognouit, obseruatus à Coniuratorum manu apud Palithi à Sigefrido Northemij Comite hasta prostratus XI. Kalend. Maij oppetijt, parentante ei Alffkero eiusdem loci Abbate. Adelboldus tamen in geltis rebus S. Henrici, Poledam hunc locum appellauit, & curtem Regiam, in qua Ekehardus Marchio Thoringiæ strenuè dimicans, interfectus est. Extat & Priuilegium Engilberto Mindenſi Episcopo ab Henrico IV. datum. Polide anno MLIX.

XII.

S. CVNEGVNDIS PATHERBRVN-
na coronata.

Mersebur-
gi S. Henri-
cus Rex ap-
probatus a
Saxonibus.
Rether.
Epif. Pa-
therborn.
Gruona S.
Kunegun-
di Regi oc-
currit.
Paderbor-
na seditio
in Regina
Coronatio
ne.

IDgestum anno MII. quo Saxonix totius proceres apud Merseburgum, datis dextris Henricum Regem collaudarunt, in quibus Adelboldo teste, fuit etiam Ratherius Patherbornensis Episcopus. Hinc oppido Gruonæ in finibus Hildeneshemensis ditio- nis Regis vxor occurrit, quæ Regis comitatu procerumque dedu- cta Patherbornam. Quæ autem in ipsa Reginae consecratione, ceu sereno tempestas interuenerit, coortis in arma mutua Ba- uaris & Saxonibus, Adelboldus, quem dixi in actis Hen- rici Imp. prolixius exequitur.

XV. DO.

XV.

Donationes quæ Paterbrunnensi Ecclesiæ respectu incendij obuenerunt.

EAs cum plurimas deinceps Scriptor enumerabit. Liberalem hanc pietatem lib. vi. Chron. commendat Ditmarus. *In Paterbrunno Monasterium, & omnis eius apparatus flamma nostra iniquitatis ultrix consumens multorum corda fidelium commouit, quæ amor diuina remunerationis adhuc renouanda communiter accendit.*

XVI.

Sumpta Chirotheca.

AD ritum Inuestituræ præcæ, per añuli & baculi traditionem, malo more à Regibus in Sacerdotiorum distributione quam pridem usurpatum, accedat & vsus Chirothecæ non sine imminutione præsci moris, à pio Rege sumptus, *Inuestitura Episcopalis ritum.*

XX.

Ansfridus venerabilis Traiectensis Episcopus.

HVIVS præclara memoria extat in Chronicis Antistitum eius Ecclesiæ. Genus & patrimonij fundus in Comitatu ponitur Bratuspantium, & Teisterbantia apud Tielam Wahali flumini adiacens Gelriæ oppidum. Imperasse quoque dicitur lætissimæ pascuis Insulæ, * quæ ab oppido Bomela nomen habet. Quod hic à nobis annotatum, vt hinc verus Teisterbandiæ situs, cuius hic crebra mentio, certius exploretur. Quanquam & Teisterbanti Comitatus illustris extet memoria in sortitione liberorum Luduici Pii, cum eos herciscundi regni controuersia tenuit. *In magno Chron Belg. Teisterbantia. * Bomela-Verda. Apud Nisbardum & aduocatum.*

XXI.

HELMWARDESHVSEN, vel
Helmyvershusen.

PADERBORNENSIS Inspectionis, & dioecesis ordinis S. Benedicti clarum Monasterium, quod in Meinwerce & aliorum Episcoporum potestate fuit. Hinc Imperialibus annumeratum versus Orientem in finibus dioecesis prope abest à Visurgi flumine & territorio *Abbatia Helmyvershusen.*

SS. Treuerensium Reliquia. ritorio Brunsvicensi, à quo iam captivum tenetur. Translate huc olim Brunone Treuerorum Archiepiscopo S. Autoris à Thietmaro Abbate, ac aliorum SS. præstantes reliquæ.

XXII.

Lubentius Bremensis Archiepiscopus.

*Parva
de Brem
Archiepi-
scopus.*

*Annal Ba-
ron. ad an.
1012 Livi-
Xonis, ad
seq. Luben-
tij mors
tanquam
diversorij
ponitur.*

*S. Henricus
Pascha cū
Meinverco
celebrat.*

*Vnvanus
de Padebor-
nensi clero.
Lsb 2 Ec-
cles histor.
c 33.*

*Immedin-
gorum stir-
pe natus.*

*Adam c 35.
Vnvanus
munificen-
tia reges flo-
dit.*

*In Calu-
arniam He-
ret. avari-
tiam sacer-
dorum ob-
ijcientium.
Septentrio-
nalem cō-
uectio.*

*Henrici
sancti in t-
taliam iter
corruptio.
Etc.
Meinver-
ci iter.*

DE ipso & successore Vnvano prolixè Adamus & edita Bremē-
sium Archiepiscoporum historia. Etiam Ditmarus, qui Liui-
zonem appellat, pium eius discessum lib. VI. Chron. enarrat; addit-
que illo anno, quo obiit, Henricum regem Paschale festum cū Mein-
verco sibi admodum familiari in Patebrun digna veneratione peregrisse.
fuit autem annus is nostræ salutis MXIII. Inde & elucescit, quem-
admodum, faciente Meinverco, Vnvanus ad Bremensem Ca-
thedram peruenit, quem Adamus de Choro Padarburnensi assum-
ptum ait; ortumq; eadem cum Meinverco Immedingorum nobilissima
stirpe, qui cum parem generi & magnitudini animi sedem nactus es-
set, tantam munificentiam gentibus Hyperboreis ad fidem Chri-
stianam flectendis exhibuerit, vt ex Thesauro Ecclesiæ suæ diu sol-
liciteque collecto ferocissimos Aquilonis reges hilaritate munerum
suorum, ad omnia, quæ voluit benignos, obediētesque habuerit. Abeant
ergo ætatis huius iniquissimi reprehensores, Zoili; & sugillare desi-
nant Pontificum avaritiam, cum Principes maiores Dominosque
suos tanquam ære & libra ab Ecclesia coemptos, & nouo adoptio-
nis genere non per armorum, vel hastæ traditionem, vel per comæ,
aut capillorum incisionem, sed munerum largitione, ceu diuūm
hominumque efficaci blandimento, meminerint edomitos, & sub
Christi tandem iugum missos.

XXIV.

Theodoricus Monasteriensis Suitgeri Successor. Ditmarus li. 7. Chrō.
vnde hæc tota narratio. Huius successor, inquit, Thiedricus mater-
tera meimet filius.

XXV. & seq.

Proximo anno.

VTITVR Prochronismo. Nam expeditio hæc Italica in autu-
mno eiusdem anni MXIII. suscepta. Sequenti Henricus in vr-
be creatus est Imperator; & Meinvercus ibi præfens priuile-
gium, & Sanctorum exuias à Benedicto VIII.
retulit.

XXX.

Cluniacum Henricus Imp. cum Meinverco adiit.

AD verbum huc nonnulla transcripta ex cap. XXVI. vitæ S. Hærici à R. P. Gretzero nostro cum Diuis Bambergensibus edita. Quam vero Coronam auream, ex S. Odilonis vita Baronius repetit Odiloni missam hic animaduertis ab ipso Imperatore inter diuina Mysteria Cluniacensi Congregationi oblatam. Sed quod ex Krantzio ibidem refertur, de Monachis Cluniaco ab Henrico Imperatore Patherbronnâ abductis, id duplici mendo vitiosum, Primo, quia Meinverco Episcopo vetus Scriptor, quem Krätzius sequitur, Monachorum deductionem attribuit, non Imperatori Henrico. Iterum, quia ex vita S. Cunegundis quæ illic de monasterio condito, templisque narrantur, Paderbornæ haud rectè accommodata sunt; cum eorum nihil in hac Meinverci opera conueniat, sed earum Ecclesiarum tituli hodieque Bambergæ extent, Paderbornensium omnino dissimiles.

Ad an.
1014.
Corona au-
rea Clunia-
ci ab Hen-
rico obla-
ta.
Ad an. 1015.
Baron.
Krantz.
Metrop. lib.
4 c 4.
Monachi à
Meinverco
non ab
Henrico
deducti
Cluniaci.

XXXI.

ANNO MXV. XVII. Kalend. Octobris dedicata noua Basilica Patherbronnensis à Meinverco exstructa. Eodem anno bellum contra Boleslaum Poloniae ducem gestum, obstitit, quo minus Imperator dedicationi interesset, cum iam ante apud Immaleshausen Henricus, cum Antistite Meinverco solennem Pentecosten exegisset teste Dietmaro; qui & Othelrici Prouisoris siue Ducis Bohemiae, eiusque defectionis meminit. Sed hac hieme, item Henricum scribit Dietmarus *Natalem Domini in Patherbrunn festiuis peregisse gaudijs*, vt quod Dedicationi non tribuerat, natalitijs Christi ferijs compensaret.

Dedicatio
noui Tem-
pli Pader-
born.
Polonica
expeditio.
Imp cum
Meinverco
in Im-
malishaus-
sen Pentecosten
celebrat.
Lib. 7.
Chron.
Imp natalem
Domini Pa-
derborna colit.

XXXIV.

Vplage urbe munitissima & multa nefaria dictu.

DITMARVS Chron. lib. 7. Balderici Comitis flagitiosa dedecora, quæ parricidium hoc insequuta, prosequi videtur; narratque militaribus Sacramentis obnoxium fuisse Heriberto Colonienfi Archiepiscopo, vxorem, tacito nomine, alteram dicit ei Herodiam fuisse. Eius fraude VVigmannum Comitem item perijisse;

Baldericus
Comitis an-
tistricus
Meinverci.
Vxor alte-
ra Herodias.

guius

Vpplan vel Vplage vrbs emer- ja. cuius vltor Bernardus Saxonix dux, Baldericum vrbi Vpplan quæ hic Vplage obsedit. *Sed ad Cesaris aduentum Vrbs Vpplan, ait Ditmarus, omnino destruitur.*

XXXVII.

Grando & fulmina. CHRONICO Lamberti ad annum MXVI. Grando magna fuit, & multi fulmine exusti sunt. Meminit eiusdem Ditmarus.

ECCLESIAS. VITI IN ELTENE.

NOBILE monasterium id notari hic putamus, quod regione Cliuensi haud procul Embrica ciuitate in editi montis iugo ab illustribus profapia Abbatisa teneri solet.

ECCLESIA VICINA RENE CONSTRUCTA
in honore S. Cunera.

S. Cunera. Rhenense oppidum.

DE S. Cunera & oppido Rhenensi, consule Molanum in Indiculo Sanctorum Belgij. Celebris memoriae apud eius tractus populos martyrium est Hunerae LXXI. millium Virginum Sodalitio.

XL.

INTERITVS VITRICI ET MATRIS.

VIDE num dira imprecatio à Ditmaro, hic vsurpata, in tragicum hunc exitum aptè cadat. *Omnia maledictio quam sibi B. Iob imprecatus est, huic talem promerenti, eueniat.*

XLI.

Poppo Treuirensis & Danorum.

NARRATIO huius incisi de Popponis Treuirensis Archiepiscopi celeberrimi successione, ex Gestorum quæ vocant Treuirensium libro ad verbum transcripta.

S. Simeon Monachus.

Simeonis Monachi Siculi, vita extat apud Surium. De eo & Poppone Treuirensi, quem non vno loco Ditmarus extollit, vt & de vulgato errore, qui hunc sanctum facit, & cum Poppone Slesvicensi Episcopo confundit, nos alibi ex instituto. Iam vnum id repeto, Popponem Danorum Apostolum in Adami historia celebrari; vbi & hæc impunè tractati ferri, & ignium victoriæ illustris narratio disertè ab illo perscribitur lib. II. histor. c. XXXV. Et quia ab Adaldago Bremenfi Archiepiscopo ordinatus Slesvici, non vt in

Poppo Treuirensis Archiepiscopus dicitur à Poppone Danorum Apostolo.

Dania

Dania sua Krantzius scribit Arusij Episcopus, ad Ericum Danie Regem legatus, à Cæsare, & Archiepiscopo missus est, liquido constat, ætate longè quidem fuisse ante Popponem Trenericū, cum Adaldagus ante Christi annum DCCCXXXVIII. humana reliquerit.

XLIII.

Ipsa quoque anno.

EXprimendus cum Ditmaro MXVII. Quod autem ad Merse-
burgensis Ecclesiæ restitutionem, illam quidem Henricus ad
annum M. V. inchoarat; hoc autem anno, præsentem Meinverco,
& alijs Episcopis Magdeburgi eidem institit largitioni; quam re-
uersus ab expeditione etiam cumulauit, Pentecosten inde Wer-
thine ad Roram, Abbate Heithenrico, religiosè peregit. Inde co-
pijs iam in vnum cōtractis, & feruente belli apparatu Imperatricè
Cunigundam ad se Patherbronnam venire iussit.

Corbeia, dicta noua.

AD discrimen veteris, haud longe Ambianis ad ripam Somonæ
fluuij, vnde hæc deducta, de qua cum alijs sæpè Krantzius Me-
tropolis lib. 1. c. 24. & in Saxonia lib. 2. c. 25. Adi tamen vitam S. A-
delhardi Tom. 1. Surijs ad 2. Ianuarij. Legebam in peruetusto M. S.
Chronico ad annum DCCCXXII. *Inchoatio Monasterij nouæ Cor-
beia, per S. Adelhardum antiquæ Corbeia in Francia Abbatem.* Septi-
mo Tom. Suriano ad xv. Iunij ex Scriptore coætaneo S. Viti trans-
latio describitur, quæ fauente Hilduino Parisiensi Abbate, à Wa-
rino facta Præfule Corbeiensi, anno Christi DCCCXXXVI. cuius
& Sigebertus, in anno præcedente meminit. Non premo versus,
etsi nec antiquos & male tornatos vtiliter tamen descriptos ex
crypta Corbeiensis Ecclesiæ ob singulare argumentum boni omi-
nis; cuius & witichindus Corbeiensis in Ottonis historia memi-
nit, translati nimirum à Francis in Germanos Imperij.

*Felix Vestphalia gaudet de pignore nata
Viti dotata, quæ dat sibi Francia grata.
Abbas Varinus regali semine primus
Francorum natus, Viti venerabile corpus
Transtulit à Francis Corbeiam ceu paret in istis.
Extunc translatum est à te Francia, sacrum
Imperium Domini, de quo gaudent Alemanni.*

*Ditmaro
lib. 7. Chrō.
Mersebur-
gensis Ec-
clesiæ resti-
tutio facta
ab Henrico
Imp.
Meinverco-
sus adest.
Werthine.
vel Ver-
dena Mo-
nast ad Ro-
ram Sbi S.
Ludgerus.
S. Cunigun-
dis Pade-
bornam
accedit.
Corbeia
veteris Ab-
batia apud
Ambianos.
Origo no-
ua in Sa-
xonia.
S. Viti in
eam trans-
latio.*

*Translati
imperij
omne.*

SS Viti, Iu-
stini, Mer-
curij pi-
gnora.

Geroldus
M. Caroli
senfanguis
ueno.

Neque Lectorem ignorare velim triam ibidem Martyrum illu-
strium extare conditoria, Viti, Iustini, Mercurij, quorum beati cine-
res hærent altari principij, in medio Vitus Ecclesiæ patronus: Iusti-
nus ad cornu Euangelij; ad Epistolæ Mercurij. Et quia hic inciso
XLVII. Scriptor vitæ Meinverci Geroldi meminit Caroli ma-
gni confanguinei, cuius vel oratorium, vel monumentum ibi reli-
ctum sit, adscribam Epigramma illustris viri, quod in saxo cryptæ
Ecclesiæ Corbeiensis post summam aram ad parietem dextero-
rem oblitescens, mecum communicavit idem qui superiores ver-
sus, ex eadem crypta eruerat R. P. Ioannes Roberti tunc Pather-
bornensis Collegij Rector.

Inclitus est istic positus lenita Geroldus

Quondam regali clarus in obsequio.

Sed seruire Deo malens hic quicquid habebat,

Secum presenti contulit Ecclesiæ.

Cuius doctrinis gaudet, donisque refulget.

Pro quo Christe iugem confer ei requiem, &c.

Abbate VValdeposito.

Lit. 7. fol.
2. d.
VValonis
abdicatione.

* prius:
Druchtme-
ri substitu-
tio ex La-
rissa.
Ludolphus
Corbeia
Abbas.

REM gestam metachronismo & histerologia turbat. Hæc enim
VValonis abdicatione refertur à Ditmaro ad annū Christi MXV.
quem audire interest. In vigilia Pentecostes Imperator ad Immaleshu-
sen venit; illic cum Antistite Meinverco hanc sanctam festiue ducens
solemnitatem. Illic VVal Corbeiensis Abbas * prius ab cura suspensus
deponitur: & vnus ex Larissensium monasterio Druchtmer sine fratrum
consensu prædictorum assignatur. Quo ad sedem suam in hac venienti he-
bdomada omnis Congregatio, exceptis VIII. flens abiit, vt Ludolphus
(Corbeia) Abbas prædixit, & locum hunc pene vacuum non sponte re-
liquit.

XLV.

Carnibus cognatum adipem Ecclesia monachis indulset.

Sagimen
pro oleo in
necessitate
Cluniacen-
ses vsur-
parunt.
C. Presby-
ter expla-
catur.
* sanguinis

DE lardo & sagimine Canonistæ, & qui de Officio scribunt. Hen-
ricus noster, ob penuriam olei, sagimen adhibere, vbi mos id
suscepit, ait non esse damnandum lib. 7. de Indulg. c. 13. Ostiensis in-
summa de obser. leitm. morem hunc Monachis Cluniacensibus tri-
buit, ex quorum familia Patherbronnenses. Quod verò morem
hunc ab Ecclesia Synodo quapiam adprobarum scribit, haud facile
iam explico. Laudari solet Caput Presbyter, in quo vini & * sagimi-

nis, ouorum, & casei vsus pœnitenti indulgetur. Id Caput, quia Glossa meminit, ex Gangrensi Concilio depromptum, forte hanc ob causam vsus sagiminis eadem hinc opera censetur stabiliri. Ad nostrum Serarium ad 142. Epistolarum S. Bonifacij. & Azorium Instit. Tom. 1. lib. 7. c. 21. q. 8. qui hinc Cistercienses eximit, quorum in hoc genere lepida quædam euenta commemorat Cæsarius lib. 6. de simplicitate cap. 3. & 4.

XLVIII.

S. Alexij Cappella.

HANC prope Abdinghoffensis noui Monasterij septa posuit Meinvercus; & eidem Monasterio eius regimen tradidisse scribitur. Verum cum mœnia vrbis, & portæ non loco, quo solent iam visantur, dilatao scilicet pomærio ciuitatis, Sacellum hoc excidisse putant.

Superesse non videtur mutato pomærio ciuitatis.

S. Bartholomæi oratorium.

ID Collegio Societatis templum fuit assignatum, cum vicino domicilio, antequam eas in sedes, quas iam colit, immigraret. Seruitiam D. Virgini annunciatæ Sodalitio. Nec Græcanici operis specimē aliud præ se fert, quam quod fornice laqueatum, ternis vtriusque columnis sustentetur, longitudine colligens XLVII. latitudine XXX. pedes. At vicinum sanctæ Dei Genitricis Sacellum Geroldi, vetustate collapsum est.

Græcanicè operis.

Geroldi sacellum s. Dei Genitricis excidit.

*S. Galli Ecclesia exstructa.**Populo de Sudburgnon.*

ALIAS Burgnon. Pagus vrbi ad meridiem obiacet, quæ cœli plaga Septentrionalibus *Suid* appellatur. Monstratur ibi haud longè ab templo, quod in veteris locum successit, area, quæ à S. Gallo incolis dicitur *Gallkirche*, vbi V. Volfgangus, quisquis ille beatæ memoriæ lapideam Ecclesiam exstruxerat. Noua, quæ deinde constructa patrocinium habet S. Michaelis Archangeli.

Ecclesiæ veteris vestigium in voce Gallkirche.

XLIX. & L.

In Heruordia Basilicam S. Mariæ.

HVIUS Basilicæ originem Krantzius ad V. Videkindi Saxonum Principis munificentiam transfert. Nam Angariorum veterū, sedes, quæ versus orientem ad Visurgin pertinent, cū is Caroli permissu insideret: aiunt, prope Heruordiam vico Engern templum

Saxon. lib.

s. c. 24.

Da Chyt.

Saxon lib.

3 in Vestphal.

Angariorum sedes.

VVidekindi Collegium in Engern. Heruord. translacum. VVidekindus tamen sepultus Paderborna. Angria vel Angaria. Basilica S. Crucis structura ad Meinwercum referenda cum Collegio condidisse, vbi hodieque monumentum istius Ducis, extet. Hinc Krätzius putat vectigalia in Sanctimonialium Heruordiae Parthenonem transcripta, *Dominabus*, vt ipse loquitur, *ibidem imperitantibus seruitura*, additque, *VVidekindum sepultum primo in huius Collegij templo ab se fundati: inde à liberis Paderbornam esse translatum*. Ego, vt de VVitechindi memoria rem integram esse patiar, & apud Angarios, siue Angriam sedisse concedam, cuius nunc tractus Heruordia, Comitatus Lippiensis, & Mindensis Episcopo censeantur, non facilè tamen huius nouæ Basilicæ S. Crucis primordia, quæ hic tam præclarè traduntur, & velut à capite arcessuntur, ijs posthabuerim, quæ Krantzius memoriæ tradidit. Et licet maiorum religio huic loco ob hæresis iniuriam quam pridem detracta, manet tamen huius miraculi & loci memoria vulgo, *Ad Visionem*, nuncupata.

Vngariorum vastatione, & Thietmari inuasione.

Vngarorum in Germaniam incursiones. **J**AM inde à Luduici III. & Conradi I. imperio assuefacti Vngari iugenti flammæ, & populationum clade peruadere interiorem Germaniam. Lambertus ad annum Christi DCCCCVI. *vastasse scribit Saxoniam*. Idem ad annum DCCCCXVI. Regionis supplementum. Cumque Fuldam vsque in Hassiam, & Thuringiã penetrarint, procliuus, nemine obstante, in VVestphaliã ijs fuit aditus. Hostiliter etiam in Patherbronnense solum incubuisse Thietmarum, sæpe nobis laudatus Ditmarus nobilis Mersebirgensis Ecclesiæ Episcopus, & suæ ætatis Scriptor insignis, haud tacuit. *Meinwercus Præsul à Thietmaro nepote meo Bernardi Ducis fratre. despoliatus est.*

In VVestphaliã.

Chron. li. 7.

Meinwercus à Thietmaro despoliatus.

LII.

In Patherbornensi Ecclesia publica floruerunt studia.

JN hac palæstra S. Altmannus, cuius nupera CL. V. Sebastianus Tengnagel vita in lucem edita, militauit. Qui Passauiensem cathedram aliquando meriturus, in Ecclesiæ Paderbrunnensi non solum Canonicus, sed Scholarcha, Saxonum clericum ipse Saxo litterarum studijs exercitum habuit, vt, antiquus Scriptor loquitur, ad regimen scholarum delectus, & multis annis adstrictus, donec tandem ex Præposito Aquisgranensi in Palatio Henrici III. inter ministeria sacra florere cœpit.

LIV.

S. Longinus.

HVNC ad XVI. Martij adscribunt nonnulla Martyrologia. In Paderbornensi Ecclesia, sunt qui eius memoriam peragi putant postridie festi Lanceæ, id est, sabbato post Dominicam in Albis.

LVI.

Nouiomagum perrexit.

XVII. Kalend. Aprilis magna fuit in Niuwagen Synodus, & nepos meus Otto, & uxor eius Irmengerd consanguinitate proxima iniuste diu cōiuncti ob inobedientiam contraria uocationis excommunicati sunt. Ita ad hunc annum Ditmarus. Habet autem hic illustrium Antistitum nomina, qui eidem Synodo interfuere; meminitque Krantzius in Meinverco, multa ibidem de reformatione collapsa per omnia membra religionis, fuisse constituta.

Synodus
Nouiomagen-
ensis in
qua
Excommuni-
cati con-
trahentes
illicite ma-
trimon.
Metrop. lib.
4 c. 4.
Disciplina
Ecclesiast.
constituta.

LVII.

Bernardus Dux Saxonie rebellis, & Schalkaburg.

ADAM lib. II. c. XXXIII, accuratè rem hanc persequitur. Bernardum scilicet, Ducem ortum ex humili degenerem à paterna religione, hac rebellionem terruisse, & turbasse omnes Saxonie ecclesias. Tyrannide sua gentem Vinulorum seu Vandalorum coëgisse ad Paganismi necessitatem. Sed in primis Vuvvanum oppugnasse, & Bremensem Ecclesiam, tum quia ditior, tum quia ab Imperatoris tutela remotior. Hinc iugem discordia flammam inter ipsius & Archiepiscopi familiares sauisse, illis impugnantibus regem & Ecclesiam, his pro Ecclesia salute fortiter dimicantibus. Exitus hic iurgii, ut Vuvvani Meinverci aliorumque procerum consilio rebellis Dux flexus tandem apud Schalkinburg Cæsari Henrico supplex daret manus. Ita conuenienter huic nostræ narrationi Adam.

Vivanti &
Vandalis
ob tyrannidem
Ducis ad pa-
ganismum
reuerſi.
Krantz.
lib. 4.
Metrop. c. 1.
Bremensis
Ecclesia
vexatio.
Vuvvani
& Mein-
verci stu-
dio Ber-
nard.
dux miti-
gatus.

LIX.

Abbatia Sceldice.

Interpretantur esse nobilium virginum Collegium hodie apud cognominem vicum Schilse, duodecim circiter millibus ab Heruordia distitum; olim quinque templis, nunc vno tantum Parochiali instructum, infectumque Lutheriana tate.

LXIX.

Cofunga vel Gauffunga.

*Chron. lib. 7
Cauffingēsi
Monasterio
S. Cunegun-
dis se Deo
consecrauit* **M**Endosè passim Dirmaro Capunga, Surio, & Trithemio Confugium: Sanctimonialium Monasterium apud Cassellas in Hassia, nobile Imperij membrum, & Cunegūdi Augustæ, Dirmaro teste, dilectum; in quo & monasticam inchoauit, & post cōiugis Henrici mortem, se Deo consecrauit; Sed de his & similibus locis illud Seueri Imperatoris vsurpes iam licet. *Omnia fui & nihil.* Meminit huius loci R. P. Gretserus in notis ad Diuos Bambergenses.

*Cauffingen
diœcesis &
suris Pa-
rherbornen-
sis.* Porro sequenti numero 86, titulus eius accuratè describitur, & clarè satis indicatur pertinuisse ad Meinverci inspectionem ac diœcesin Pathe:bronnensem.

LXX.

Monasterium Hassungen S. Heimeradi.

*S. Heimeradi memo-
ria.* **N**ECTE hæc cum B. Heimeradi actis ex Inciso xviii. & lxi. Trithemius in Chron. Hirsaug. ad annum MLXXIII. *Clara & celebris valde hisce temporibus, per Germaniam & Gallias erat memoria S. Sebal-di in Nurenberg; & S. Heimeradi in Hassungen, & magno populorum concursu quotidie frequentabantur propter opitulationes, qua diuinitus illic languentibus se penumero conferebantur. Quorum ultimus videlicet Heimeradus Presbyter fuit sanctissima vita; qui obiit anno Domini MX-IX. Indiēt. II. IV Kalend. Iulij, super cuius tumulum Sifridus Archiepiscopus Moguntinus Monasterium nostri ordinis construxit, cuius Patronus est S. Heimeradus, qui multis ibidem miraculis coruscavit.* Ita Trithemius. Sed hic Ariboni istius Monasterij incunabula adscribuntur. Colophonem operis Sigefrido primo dari bene interpretatur noster Serarius in Aribone. Vita B. Heimradi extat M. S. in Collegio Soc. Iesu Padebornensi.

Monasterium Hassungen ab Aribone & Sifrido Mogunt. Archiep.

LXXIV.

Arnulphus Haluerstadenensis.

*Arnulphi
Epis Hal-
uerstad. e-
logium, &
acta.
Possessiones
Ecclesia
ad eam.* **C**HRON. M. S. Saxon. ad annum Christi MXXIII. Arnulfus Haluerstadenensis Episcopus Christi fidelis famulus; sapientia diuina predictus, scientia humana facundus, cunctis perpetim seclis lugendus cæli collocatur palatio. Is acquisiuit S. Stephano, diuina fauente clementia, mille & ducentos mansos; multa que alia in molendinis, in areis, pratis, syluis, in fossis salinarijs: In pallijs, in missalibus indumentis ad omnes ordines pertinen-

inentibus admodum auxit. Tabulam altaris supremi auro puro, & gem-
 mis decoravit. Thuribulum aureum, & thuris receptaculum aureum; & ta
 salicem magnum aureum, cum patena, & varia ornatuum genera S. Ste-
 phano contulit.

LXXVI.

Synodus Salingenstadiensis.

HVIVS, etsi vno dempto, Capitula omnia in Meinverci essent
 acta inclusa, duo tamen solum retinere placuit; tum, quia ce-
 tera dudum euulgata sunt; tum quia Meinverci scriptor duo pri-
 ora potissimum interpretatur, aut etiam rejicit, in plerisque non-
 sententiæ tantum auctoris Micrologi, quem in obseruationibus
 Ecclesiasticorum rituum sapere supra vulgus, iam pridem docti no-
 tarunt, sed verbis etiam illius inhærens. Lege de Ieiunio Vernali,
 Æstiuo, Autumnali, & Hiberno obseruationes Micrologi.

Ex Synodo
 hac duo re-
 tentas ca-
 pitula.
 Auctor Mi-
 crologi.

A cap. 2. p.
 usque ad
 28.

LXXVIII. LXXIX. LXXXII.

Meinverci quædam facta discutuntur.

MEINWERCVS Henrico Imp. post balneum, ex Mustelarum
 pellibus, pro regia dignitate amictum præbiturus, agnorum
 vulgarium, quos plures mactauerat vellera subiecit, & pecoris ia-
 cturam ab Imperatore reperoscit.

I.
 Meinverci
 dubia
 facta quæ-
 dam in-
 terpres-
 tatione ad-
 iuta.
 Vellera
 agnorum
 II.
 Patera
 retent. 10.

Henricus generosi nectaris siue cōfecti liquoris pateram Mein-
 verco honoris causa mittit; eamque, quia magni pretii, referri mi-
 nistro iubet. At Episcopus, cum sicera poculum ratus donari, ne
 redhiberi possit, calicem ex eo conflare, reique diuinæ ilico addici,
 imperat.

Denique expetitum ob elegantiam operis templo parietibus
 vestiendis aulam siue pallium, cum spe votoque tardius impe-
 trat, occupavit Henricum Meinvercus, illud clam eripiens, Do-
 mino tamen non ægrè de re sua concedente.

III.
 Pallium
 ablatum
 seu aulam

Quæri à curiosis hic video, an officium hoc à Meinverco
 obseruatum, quo dicitur *inter bonos bene agier*, nullusque simu-
 lationi vel dissimulationi locus relinquatur. Qui Henrici
 Imper. & Meinverci coniunctionem vitæ, morum, & sangui-
 nis intuétur, multa in vtriusque factis inueniat, quæ ad ex-
 actam communis officii regulam, reuocari nequeant, etsi
 eorum nulla pars interim officio vaeret. Etenim Meinverco cum
 inopem

Meinver-
cum exha-
sto libera-
litate sua
fonte ad
Henricum
Imp confu-
git sibi ob-
noxium.
Henrici
sancti mu-
nificencia
in Ecclesiis
Meinver-
ci lepos
Gratia a-
pud Imp
Henricum.

inopem Ecclesiam, & copijs omnibus destitutam Henricus obtulisset, eamque ceu beato, & diuiti sponfam collocasset, vbi domesticę benignitatis fontem Meinvercus exhaustit, velut ex pacto conuenuto Imperatoris arcam sibi excutiendam putauit, qui consuetudine liberalitatis, non exercitatus modo fuit ad bene de multis promerendum, sed opes inferre templis, Ecclesiarum augere censum, multiplicare vectigalia, pecunię suę, & fundorum fructum, longè putauit esse maximum. Fuit adhęc in Meinverco, quod ex varijs vitę partibus eius colligitur. multus lepos, iocique genus actionibus adhibuit vrbantum, nec illiberale, vt ea erant tempora; quod vitę Scriptor minimè assecutus est. Sed apud consanguineũ Principem, ea quoque floruisse constat gratia, & autoritate, vt nulla res fere clausa ei fuerit, quam non licentia Episcopi, vel insita Cæsari benignitas aperiret. Cuius quidem rei attentior consideratio, facilè Meinvercum ostendit, nihil contra æquitatem contendisse, longeque remotum eius animum fuisse. ab iniuria vel malitia.

De

Gulis Matherinis, vel Marturinis, Pellibusue pretiosis.

Pelles olim
è Prussia
petita.

Marturina
pretium.

Pellium
laxum.

MArtem Scythicam siue Mustelam, quę vulgò Zobel & Marter, pellium præbere delicias, monitionis non indiget. Meinvercum agnais significat miscuisse pelliculas Mustelarum iugulis detractas; atque ita testatum negotiatores, Martes regali pallio non defuisse. Ceterum de pellium ambitione & exotico luxu, quilate olim patuit, non est, quod memorem. Consule Adamum in Bremensi historia, lib. i. v. vbi de *Prussia*, eos *pellibus*, olim scribit abundasse peregrinis, quarum odor nostro orbi letiferum superbia venenum propinarit. Illos quidem, ait vt stercora hæc ad nostram forte habuisse damnationem, qui per fas, nefasque ad vestem anhelamus marturinam, quasi ad summam beatitudinem. Vide continuationem historię Helmodi in Henrico Leone, & S. Bernardum in Declamatione reprehendentem in Clericis dependentes à collo rubricatas murium pelles.

LXXX.

Titemelle.

HVius vocis varia scriptio Thietmalle, & Thiotmalle apud Eginardum

nardum in vita Caroli. Estque is locus, in quo Carolus cum Saxo-
num gente conflagrans acie, illustrem victoriam reportavit. Memi-
nit in Saxonia Krantzius, *Monti vicino impositum sacellum, quod*
propter caeleste praesidium eo loci missum memoria magni miraculi fue-
rit consecratum; dicitque vulgo *Montem sancti Adiutorij*. Sed in
veteri quoque Theudisca Thiermalle locum Augustum, & heroi-
cum sonat.

Victoria
Carolina
campus.
Lib 2. c. 3.

Mons Ad-
iutorij
Locus Au-
gustus.

LXXXVI.

* Ota Abbatissa Confungensis.

HÆc vitæ S. Kunegundis cap. XII. dicitur sorore sanctæ Impera-
triciæ prognata; & à teneris ad omnem pietatis fructum edu-
cta; post huic præposita Parthenoni, ubi remisso velut arcu solui in-
deteriora cœpit, in maxillam eius S. Cunegundis dextram infe-
rens, & digitorum vestigia relinquens, eam ad meliorem frugem
reuoavit. Appellatur istic Vta; ab alijs, haud scio quam bene lu-
ditha.

* Vta. lu-
ditha.

S. Cune-
gundis im-
primit ve-
stigia digi-
torum in
maxillam
Ota Abba-
tissa.

LXXXIX.

S. Henrici obitus.

HENRICI sancti ætatis curricula, vt bene temporibus suis distin-
xit, ad amissim Abbatis Urspergensis Chronologiæ respon-
dens, qui præclara de S. Henrico memoriæ tradidit.

Actus S.
Henrici.
Chronico
Franco-
Saxon.
Bauenberg
legatio
Magde-
burg. cleri
pro Archie-
piscopo.

Iter S. Henrici ante mortem.

ET quia in perueteri Chronico MS. Hodeporicon Cæsaris, quod
eodem hoc anno decurrit, accuratè descriptum inueni, ad tam
gloriosi Principis vitam illustrandam, illud silentio premeendum
non putavi. Anno Domini MXXIII. Imperator natalem Domini Bauen-
berch peregit. Ibi turba conuenerat pastoribus destituta, quia omnes suspen-
si manebant cuius prouidentia cura imperiali potestate committerentur.
Igitur cum his, quos summos habitos cognouit, voto destinationis decreto,
substituit Hunfridum in vice Geronis Magdeburgensis Archiepiscopi, as-
sumptum de choro VVirceburgensi. Eadem die Brandagus Vuldensis Ab-
bas Arnulphi antistitis successor constituitur.

Hunfridus
à VVirce-
burg. ac-
claratur
successor
Geronis.
Brandagus
ex Fulden-
si Abbate
succedit Hal-
berstadij
Arnulpho.
Imperator
ager cogi-
tat Magde-
burgum.

Cæsar diuersis doloribus vexatus, eodem loco crebra infirmitate di-
urnas protraxit moras; resumptisque demum viribus, citato cursu Par-
thenopolim ire proposuit. Tandem post longam deliberationem laboriosius
tineris diem Palmarum in loco, qui dicitur * Alstede festiuè celebravit.

Palmarum
diem agit
Alstede.

Dddd

* Curti ca
Die fuit regia.

Mersebur-
gi Canam
Domini
Magdabur-
gi cum Cun-
igunde
celebrat
Pascha.
Donis ab
archiepisc.
varijs affi-
ctur
Haluersta-
dum adst.
& Goslaria
Grona sic
omnibus
morbo, et
moritur.
Baueber-
gensis Cas-
tello in-
fertur.
Hildegar-
da Poetria.
Conradus
Salicus.
Munde.
Pather-
brunna.
Hildens-
heim.

Die vero Reconciliationis, exigente infirmitatis grauedine, remota à se qua conuenerat multitudine, paucis comitantibus Merseburg, Canam Dominicam peregit. In sancto vero Sabbato contracto totius senatus conuentu, Coniectali sua Cunigunda comitante, Parthenopolim venit; ubi cum grandi honore susceptus est. Dominica quoque Resurrectionis gaudia, celebri honore, transegit. Deinde ab Antistite eiusdem loci, auri sericorumque varietate donatus, Haluerstade adiit. Inde nihilominus Goslariam profectus est; ubi diebus decem peractis, ad locum quendam Grona dictum properat; ibique forti egritudine depressus, & amara mortis poculo debriatus, vitalem emisit spiritum. Dehinc flebili querimonia, secundum quod ipse decreuerat Bauerbergensi Castello defertur; & cum mæore terra mætri commendatur. Ita ibi.

Quæ autem Hildegarda sit illa Poetria, quæ Epitaphium Sancto condidit, dignum est, vt eruditi amplius inquireant.

XCIII.

Conradus Rex Patherbrunna.

CHRON. MS. à me iam laudatum. Annus Domini MXXV. Conradus I. Conradus Rex primum suæ felicitatis annum in Natali Domini Minde inuitauit. Et Epiphaniam Patherbrunnensi ciuitate more regio peregit. Inde post Epiphaniam Hildensheim venit; quæ eadem fere in vita S. Godehardi.

XCVII.

Henricus Boiaria Dux S. Cunigunda
frater.

DE eius morte; & successione filij Conradi Imp. eandem sententiam & verba Chronicon M.S. habet, hoc tantum euarians, quod Imbripolin appellauit, quæ hic VVerle.

C.

Miseconis irruptio, ad annum MXXX.

CHRON. M.S. Imperator Natalem Domini Patherbrunna celebrans VI. Calend. Februarij, Miseco Dux Polanorum, qui contra Romanum Imperium, regale sibi nomen usurpauit, comperito obitu Thietmari Marchionis

Conrad.
Natalem
celebrat
Padborna.
Miseco Po-
lonus affu-
it. Regis
restaturn.

chionis, assumptis satellitibus diaboli, exercitum Paganorum in sanctam
duxit Ecclesiam, nam inter Albiam, & Salam centum villas incendijs ca-
dibusque vastavit. nouem millia & sexaginta quinque virorum ac mulie-
rum Christianorum miserabiliter captiuauit. Reuerendissimum quoque
Brandeburgensem Episcopum Linzonem, ut vile mancipium cepit, nec sa-
cris pepercit altaribus, sed omnia eade sanguineque polluit. Matronas et-
iam nobiles armata manu sibi vindicauit.

Marchiam
infectat &
clade affi-
cit.
Christianos
abducit ca-
ptiuos, &
in suis.
Linzonem
Brandeburg.
Episcopum.

C. X. & XI.

Monasterium nouum in Occidentali par-
te Patherbrunnensis Sub-
urbij.

Monasterij Abdinghoffensis, * quod præclarum iam mœ-
nibus inclusum, Abbatis titulum habet perpolationem attin-
git, & nouæ Basilicæ dedicationem; quæ nobiles edit patronos,
scilicet Apostolorum Principes, Petrum & Paulum. In ara
principe, quæ celso eminent loco, corpus Felicis Martyris asser-
uat, qui sub * Numeriano passus XVI. Martij anniuersarium ha-
bet. & Aduentionis memoriam Aquileia Patherbronnæ * III.
Octobris. Ei associatum tradunt S. Autoris pignus, qui cele-
bris inter antiquissimos Treuirensis Ecclesiæ Episcopos. Hæc
autem dedicatio in annum incidit MXXXI. ut ex Aribonis
Maguntini Archiepiscopi morte, & successione Bardoni
colligere non difficile est; & apertè notatur, numero
CXV.

* ad Abding-
honen.
Dedicatio
templi Ab-
dinghof-
fensis.
S. Felice.
* non Dio-
scletiano, ut
Scriptor
Meinverci
ei num. 96.
* V. Nou.
O. O. O.
num. 109.
S. Autor
Treuir E-
piscopus an-
tue ex
Helmsdorf
doshusen,
Gel Brunn-
fuvico.

Aribo Archiepiscopus Mogunti-
nus.

MS. Chron. Aribo pia memoria Moguntinus Archiepiscopus, cele-
brante Casare festum Natalis Domini, ut dictum est in Patherbrunnæ,
in sancto die, inter Missarum solennia, publico sermone habito, licen-
tiam ab Imperatore, & fratribus Romam pergendi rogauit, simul à
Clero & populo indulgentiam sibi à Deo impetrari postulans. Sicque
post * Purificationem Beatissima Dei Genitricis Mariæ iter assumens
Romam adiit; inde verò post aliquot dies digrediens * Idus Aprilis i-

Aribonis
valedictio
Paderbor-
na.
Iter Roma-
num.
anno 1031.
* V. II.

Mors.

ter vniuersa carnis ingressus est, ordinationis suae anno XI. Hæc iisdem pene verbis vita S. Godehardi. C. X.

CXVII.

Hiltivardeshusen.

Hiltivardeshusen. Statua B. Virg. miraculosa, translata. Forolium. Caput S. Elizabetha.

Duerfum hoc ab Helmvyardeshusen, vt in actis S. Bernvvardi obseruamus, Virginum Monasterium extitit apud Visurgin, prope à Miünda oppido Brunsvvicensi, cuius monumentum ab Erico Duce Catholico, statua miraculosa B. Virginis. Foroliuum, in Italiam translata, magnoque cultu in templo Societatis ibidem seposita, nec non reliquia prestantes, & caput Elizabethæ Matris Ioannis Baptiste à filio Erici notæ Fuldensi Collegio dono data.

CXXI.

Patherbrunnæ frequenter a Conrado Salico.

CHron. M.S. Anno MXXXII. Imperator Natalem Domini Patherbrunnæ. Pascha Niumagen seriauit. quod posterius refero ad sequentem annum; cuius & vitæ contextus meminit.

Ibidem Anno MXXXV. Imperator Pascha Patherbronnæ; Ascensionem Seliganstadt; Pentecostem autem Bauenberg celebrauit.

CXXII.

Bustorpiansæ Collegialis Ecclesiæ origo.

Templum Bustorpiansum sepulchri Domini figurâ referens.

DE hac ad me Reuerendus P. Nicolaus Touffanus. Bustorp, olim Buschdorff pagus nemore cinctus, extra veterem ciuitatē ad Solis ortum spectabatur; in quo extruxit Meinvercus templū id ipsum, de quo quærit R. V. State eadem, vt interpretor mole, solidā admodum; neque chorus caret specie sepulchri. Est etiam num. Canonicorum Collegium, & Parochia, cui Patroni SS. Petrus, & Andreas. Ipsa quoque templi exterior conformatio, sepulchri similitudinem exprimit, graui antiquitate visendam. Iam intra mœnia hæc visuntur, laxato scilicet ciuitatis orbe.

CXXIV.

Simila Meinverci.

Krantzius sententia de Simila Meinverci.

S. Godehardi de Meinverci transitu reuelationem, & alia, quæ hic ad calcem vitæ narrantur Krantzius lib. 4. Metrop. c. 7. refert ad Elogium S. Godehardi. vbi quid sibi Simila velit, ignorare se fa-

se fatetur. Conijcit tamen, forte fuisse detrimento quod Meinvercus
 fratribus suis Simila dederit in pane, & Godehardus iccirco religione hac
 permotus, sibi ab illo pane indixerit abstinentiam. Potius Meinvercū
 valetudinis causa solitum esitare simulam dixerim; nec huius tamē
 beneficio, vt S. Godehardus more suo iocabatur, euasisse conditio-
 nem mortalium. At S. Godehardum abstinuisse cum vti soleret,
 vt illud breue reliquum vitæ durius exigeret, aut pane
 secundario, se magis roboraret. Sed res in
 coniectura est.

Gloria prima Deo, Matricque secunda Maria.

Dddd 3

IN-